

(סיום המסכת) 29a → (ואמר רב יהודה אמר רב) 11.3.11; 27b

1. אל תבכו למת ואל תנדו לו בכו בכו להלך כי לא ישוב עוד וראה את ארץ מולדתו: ירמיהו כב, י

2. ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם: במדבר כ, א

3. בן אדם הנני לקח ממך את מחמד עיניך במנפה ולא תספד ולא תבכה ולוא תבוא דמעתיך: יחזקאל כד, טו

4. ואדבר אל העם בבקר ותמת אשתו בערב ואעש בבקר כאשר צויתני: יחזקאל כד, יח

5. ויאמר ה' אל משה הן קרבו ימיה למות קרא את ה' והושע והתיצבו באהל מועד ואצננו וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד: דברים לא, יד

6. תבוא בקלח אלי קבר פעלות גדיש בעתו: איוב ה, כו

7. ימי שנותיני בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעפה: תהלים צ, י

8. כי שמענה נשים דבר ה' ותקח אזנכם דבר פיו ולמדנה בגותיכם נהי ואשה רעותה קינה: ירמיהו ט, יט

9. בלע המות לנצח ומחה אדני ה' דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר: ישעיהו כה, ח

10. טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו: קהלת ז, ב

11. כי טוב אמר לך עלה הנה מהשפילך לפני נדיב אשר ראו עיניך: משלי כה, ז

12. ויאמר משה אל אהרן ולאלעזר ולאייתמר בניו ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמתו ועל כל העדה יקראו ואחיהם כל בית ישראל יבנו את השרפה אשר שרף ה': ויקרא י, ו

13. ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבלו אצבעו בדם ויתנו על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח: ויקרא ט, ט

14. וספרו לו כל ישראל וקברו אותו כי זה לבדו נבא לירבעם אל קבר יען נמצא בו דבר טוב אל ה' אלהי ישראל בבית ירבעם: מלכים א יד, יג

15. בשלום תמות וכמשפחות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרפו לך והוי אדון יספרו לך כי דבר אני דברתי נאם ה': ירמיהו לד, ה

16. ביום ההוא יגדל המספד בירושלם כמספד הדד רמון בבקעת מגדון: זכריה יב, יא

17. ותעלה המלחמה ביום ההוא והמלך היה מעמד במרפכה נכח ארם וימת בערב ויצק דם המכה אל חיק הרקב: מלכים א כב, לה

18. ואת עיני צדקיהו עור ויאסרהו בנחשתים לביא אותו בבבלה: ירמיהו לט, ז

19. לכן הנני אספד על אבתיך ונאספת אל קברתיך בשלום ולא תראינה עיניך בכל הרעה אשר אני מביא על המקום הזה וישיבו את המלך דבר: מלכים ב כב, כ

20. וירי הירים למלך יאשיהו ויאמר המלך לעבדיו העבירוני כי החליתי מאד: דברי הימים ב לה, כג

21. אחרי כן פתח איוב את פיהו ויקלל את יומו: איוב ג, א

22. אבחר דרכם ואשב ראש ואשכון כמלך בגדוד כאשר אבלים ינחם: איוב כט, כה

23. לכן עתה יגלו בראש גלים וסר מרצח סרוחים: עמוס ו, ז

24. שוש אשיש בה' תגל נפשי באלהי כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה ועטני כחנתו יכנה פאר וכפלה תעדה כליה: ישעיהו סא, י

25. וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב קדש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם: ויקרא כא, ח

26. ואתה תבוא אל אבתיך בשלום תקבר בשיבה טובה: בראשית טו, טו

27. וילך משה וישב אל יתר חתנו ויאמר לו אלקה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים ואראה העודם חיים ויאמר יתרו למשה לך לשלום: שמות ד, יח

28. ויאמר לו המלך לך בשלום ויקם וילך חברונה: שמואל ב טו, ט

29. ולכן מחיל אל חיל וראה אל אלהים בציון: תהלים מד, ח

- I. אבלות regarding limitations on
 - a. Story: with woman in הונא 'ר's town (v1)
 - b. Proper שעור: 3 days for weeping, 7 for eulogy and 30 for אבלות איסורי (beyond that, הקב"ה says enough)
 - c. Note: attitudinal instructions for אבל
- II. Analysis of last line from משנה ח: women's bier is never left out in רחוב העיר to preserve her dignity
 - a. נהרדעי: only applies to a birthing woman (who died during childbirth – blood still flowing)
 - b. א"ר: all women, per v. 2
 - i. And: מרים also died "בנשיקה" (per שם) – but its unseemly מעלה כלפי מה, so doesn't say ה' כי
 - c. Note: on juxtaposition of מרים and פרה אדומה/מיתת אהרן – both are מכפר, so too צדיקים
- III. Observations about death (vv 3-7); hurried, speedy, plague deaths etc.
- IV. משנה ח: various levels of dirge and their application on various minor holidays
 - a. חול המועד: the women are מענות but not clapping (not מקוננות at all)
 - i. ד' ישמעאל: if they are next to the bier, they also clap
 - b. מקוננות they do both – but still are not פורים
 - c. Definitions: עינוי – they chant in unison; קינה – call and response, per v. 8; in the future – v9 applies
 - i. Reports: of various קינות recited in שכיב
 - ii. ד"מ: repeated v10 and v11 as apt aphorisms
- V. Story of consolation brought by ר' ישמעאל to ר' יונה, ר' יונה, ר' יונה when his sons died (vv. 12-15)
 - a. Follow-up: contradictions (v15/v18; v19/v20) resolved by יוחנן ר'
- VI. Rules of consolation
 - a. May not: speak until אבל speaks, per v21
 - b. אבל sits: at head of table, per v22 or v23
 - i. Tangent: חתן sits at head of table, per v24 (כהן sits at head per v25)
 - ii. חגיגה: observation about pain soul experiences at death
 - c. taking leave of the dead, say בשלום (per v26, not per v28); from the living, use שלום (per v27)
 - i. Final homily: v28

הדרן עלך מסכת מועד קטן והדרן עלן
 60 794 794 404 794 794 794 794